

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

A Bács-Bodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja.

Megjelenik minden vasárnap	Főmunkatársak KISS GYULA SZENDY ISTVÁN	Felelős szerkesztő BERKOVITS MÁRK Belmunkatárs CSAJÁGI BERNÁT	Egész évre 8 K, félévre 4 K, negyed évre 2 K Egyes szám ára 20 fillér
-------------------------------	---	---	---

Tőke és vállalkozó kedv.

Nálunk állandóan azon fáradoznak, hogy a külföldi tőkét mentül nagyobb összegben az országba csábítsák, e szót persze legjobb értelmében használva. Kívánatos is, hogy gazdaságunk külföldi tőkével is erősödjék, annál inkább, mert fajunk vállalkozó kedve még mindig igen távol áll a külföld kulturnemzeteinek vállalkozó szellemétől. Megfelelnek azonban nálunk arról, hogy a külföldi tőke sohasem fogja a magyar érdeket helyezni első sorban a maga vállalkozásainál, hanem pusztán a saját egyéni érdekét, ami érthető is; továbbá arról, hogy ennek a tőkének összes tiszta haszna külföldre vándorol és nem a magyar nemzeti vagyont gyarapítja és erősíti, hanem a maga nemzetét, és végre arról, hogy a gazdasági önállóság és függetlenség egyik alapföltétele hazánk tőkeerejét annyira fokozni, hogy ne szoruljunk idegen tőkére, — a mely mindenkor csak surrogatum jellegével bír.

De a tényleg meglevő hazai tőke is sokszor nem csekély mértékben tereledik el a reális vállalkozásokba való befektetéstől s e tekintetben utalunk

egy hazánkban sajnos mindinkább fejlődő helytelen irányra. A gyors, fáradságos munka nélküli meggazdagodás iránti vágy aránytalanul nagy mértékben fejleszti a játékszenvedélyt az amugy is gyenge vállalkozási kedv rovására. A nem hivatásosak tözsdejátékától, a totalizátortól és egyéb szerencsejátékoktól eltekintve, — túlsokan tekintik anyagi gyarapodásuk egyik főtenyezőjének a szerencsés véletlent. A sorsjegykölesönök címletei ugyanis seholsem örvendenek oly nagy kelendőségnek, mint a mi piacainkon, amely tekintetben elegendő a közelmúlt két nagy sorsjegyemisszióinak fényes és gyors sikerei, valamint az osztály-sorsjáték üzlet évi üzleteredményeire hivatkozunk. A jótékonycélu sorsjegykibocsátásokról, mint ide nem tartozókról nem beszélve, az említettek felül egyébként sok alkalommal még azt is tapasztalhatjuk, hogy közönségünk, azon tudatának dacára, hogy még a sorsjegy névértéke sem felel meg teljesen a belső értéknek, vagy gyakran minden számszerű vizsgálódás mellőzése folytán fennforgó teljes tájékoztatásban is a nagy nyerménnyel kecségtető kilátás csábjának hatása alatt, még e névértéket messze

tulhaladó hajlamnak lehető korlátozása közgazdasági fejlődésünk érdekében felette kívánatos volna.

De sajnálatos jelenség az is, — s erre már egyéb alkalmakkor is nyomatékosan utaltunk — hogy még mindig nem vesznek részt ipari vállalkozásainkban tőkegazdag földbirtokosaink és a durgazdag főpapság, a mely két osztály együtt működve, óriási összegeket helyezhetne el ipari vállalatokban anélkül, hogy ez a mezőgazdaságok hátrányára volna. Mert nyilvánvaló, hogy ezek az ipari vállalkozások első sorban a birtokukon termelt nyersanyag feldolgozását céloznák, ami nemcsak a mainál sokkal belterjesebb mezőgazdasági és állattenyésztési üzemre indítaná a birtokosokat, — egy, hogy ezen a réven is a jelenleginél sokkal nagyobb jövedelemre tehetnének szert — hanem aránylag csekély beruházással sikeresen versenyezhetnének azokkal a külföldi gyárakkal, amelyek a magyar nyersanyagot megvásárolva és telepük helyére szállítva, feldolgozva újra beviszik Magyarországra.

Oly kézzelfoghatóan biztos jövedelem kínálkozik ezen a téren nagybirtokosainknak, hogy valósággal megdöbbenő, miért nem követik ebben a

TÁRCA.

A kulai tüzoltóknak.

Ne oltátok soha a tüzet!
Csak lobogjon, égjen:
A haza- és emberszeretet
Szívetek mélyében.

És — oltátok mindig a tüzet!
Ne lobogjon, égjen,
Ha a haza — s ember vése lett
Bösz elem dühében.

Dömötör Pál

30 év visszhangja.*

Mélyen tisztelt Díszközgyűlés!

Mint a vándor, aki kitüzött célja felé közeledve, jóleső érzéssel tekint vissza azon utra, melyet hátrahagyott, hogy még egyszer visszaidézze lelkében, még egyszer felújítsa emlékezetében azokat a hegyes-völgyes, erdős-berkes, rónás-bérczes vidékeket melyeken áthaladott; még egyszer gyönyörködjek azokban a virágokban, vagy tövisekben, amelyekkel utjában találkozott; — azokban, mert felüdítették szívét, erősítették testét, eltüntették lelkéből a csüggedést és fokozták akaraterejét; ezekben, mert habár sokszor meg is vérezték, de amazoknak láttára, biztatására mégis sikerült neki őket utjából elhárítania és utját tovább folytatnia: így mi is m. t. Díszközgyűlés csak kedves kötelességünket teljesítjük, midőn ezen ünne-

* Felolvastattott a jubileumi díszközgyűlésen 1907. június 29-én.

pélyes alkalommal rövid visszpillantást vetünk egyetünk múltjára és főbb vonásokban rámutatunk azokra az utakra, melyeket 30 év alatt hátrahagyott; azokra a virágokra, melyek hosszú pályáján a számára is néhány kinyíltak, viritottak és megédesítették napjait; de nem akarunk foglalkozni a tövissekkel, melyekkel pedig igen sokszor volt alkalma nehéz küzdelmet vívni.

A mi egyetünk egy nagy tűzvésznek köszönheti létrejöttét. Azt tartja a közmondás: „Már kárán tanul az okos;“ de a magyar rendszerint a maga kárán tanul. Így történt a kulaiakkal is. Egy nagy tűzvésznek kellett a kulai sörgyárban pusztítania, hogy a kulai társadalom egy tüzoltóegylet alakításának szükségességét belássa. Ez a tűzvész a 70-es évek elején történt, amelyből kifolyólag Freund Vilmos a sörgyár akkori bérlője vetette föl a tüzoltóegylet alakításának eszméjét. Az eszme társadalmunk vezetői férfiai részéről lelkes fogadtatásra talált és ezen ügyben már 1875. aug. 20-án megtartották az első értekezletet. Ezen értekezleten, mint az arról fölvetett jegyzőkönyv mondja „Kulának 200-ra menő lakósa“ vett részt. Az értekezletet Tóvisi Rác György egyetünk örökös tiszteltbeli díszelnöke és főparancsnoka vezette, aki igen meleg hangú beszédben méltatta a tüzoltó-egylet nagyfontosságú hivatását és buzdította a jelenlevőket egy ilyen egyletnek megalakítására. Miután Freund Vilmos német- és Rakits Miklós szerb nyelven szóltak az ügy érdekében, az értekezlet egyhangulag elhatározta, hogy megalakítja a Kulai Önk. Tüzoltó-egyletet. A taggyűjtő íveket azonnal kibocsájtották és

azokon — nyomban 18 alapító-, 81 pártoló- és 83 működő tag jelentkezett. Az akkori alapító tagok közül legnagyobb örömlükre ma is tagjai az egyletnek: Tóvisi Rác György; Tószegi Freund Vilmos, Heinecz Nándor, Városey Károly és Wighart Ede.

Az első értekezlet a tüzoltóegylet ideiglenes elnökségét és választmányát is mindjárt megválasztotta. Elnökül Tóvisi Rác György, — jegyzőül Lánckor Antal urakat választották meg, a taggyűjtő íveket pedig Freund Vilmos, Zanyi János és Deák Béla urakra bízták.

Az értekezlet által megbízott választmány már augusztus 28-án tartott ülésén megbízta Dosztig József, Freund Vilmos, Schick Mátyás és Wighart Ede urakat az alapszabályok kidolgozásával. Ez a bizottság 8 nap alatt eleget tett megbízatásának, a választmány szept. 8-án, a közgyűlés pedig 11-én tárgyalta le és fogadta el az egylet alapszabályait. Ezen a közgyűlésen elnököfőparancsnokká Korbai Károly, — alparancsnokká Zwipp György, — alelnökké Városey Károly, — pénztárossá Wighart Ede, — titkárrá és ügyésszé Schick Mátyás, — egyleti orvossá Dr. Thoman Jakab választattak meg.

Hogy ezek a lelkes férfiak mily széleskörű agitációt, buzgó tevékenységet fejtettek ki az egylet fundamentumának megszilárdítása érdekében, mi sem bizonyítja jobban, mint azok a bőkezű adakozások, melyekről az akkori jegyzőkönyvek csak futólagosan tesznek említést. Az Első Magy. Ált. Bizt. Társaság 50, — a „Pesti Bizt. Társaság 50, a Generali Bizt. Társaság 50, a Trieszti Ált. Bizt. Társaság 25, Kármán Lajos 30,

tekintetben a külföldi nagybirtokosok módszerét, akik a legnagyobb iparvállalatoknak is tulajdonosai és azokból óriási jövedelmeket húznak, nem is szólva arról, hogy implicite birtokaik forgalmi értékét is aránytalanul növelnék.

De nem a szóban levő egyének magángazdasága érdekel bennünket, hanem a nemzeti vagyon szaporodásának fokozása és az ez által mielőbb elérhető gazdasági függetlenség. Ha a nevezettek egyéni vagyonaikat nem tekintik munka és vállalkozás által még ezután is szaporítandóknak, ezen avult felfogást illetőleg kell, hogy kizárólag önmagukkal legyenek tisztában.

A mi azonban a nemzeti vagyon szaporítását s az ez iránti, minden egyes e hazai polgárát aránylagos részben terhelő feladatot illeti egymagában, távolról sem elegendő például egyéni szükségleteit hazai eredetű cikkek bevásárlása által fedezni, hanem a versenyző többi államok rohamos gazdagodásának mértéke által váratlanul terjedt látkörből kell a kérdést tekinteni.

Amerikának mesébe illő, a francia és angol nemzeti vagyonokat messze tulszárnyaló gazdagodása, a Carnegie, Rockefeller, Vanderbilt, Morgan, Gould és a többi milliárdosok vagyontömegeinek eddig hallatlan nagysága teljesen eltolta a magán és a nemzeti vagyonok határait illetve a mértékeket. Tehát az említett és hasonló bármily hazafias, de anyagi kihatásukban aránylag kisméretű eszközökkel csak legfeljebb erkölcsi sikereket érhetünk el.

HIREK.

— **A zombor-óbecsei vasut** turja-óbecsei részének megnyitása alkalmával postajáratunk is új beosztást nyert. Ezen beosztás szerint a fővárosi napilapokat aznap déli 12 óra után kapjuk meg és azok már 2 órákor kézbesítve is lesznek. A szép haladásért csak gratulálhatunk postagazgatóságunknak.

— a Kulai ifjuság 88 frttal járultak az egylet alaptőkéjének gyarapításához; Kula községe pedig egy új fecskendőt, 20 drb. létrát, 20 drb. vízfordó vedret és 20 drb. csákyát szerzett be az egylet részére.

A tűzoltók kiképzetésére is kiterjedt az első parancsnokságnak figyelme. Az 1877. márc. 8. választmányi ülés feiküldte Zwipp György alparancsnokot a fővárosba oly megbízással, hogy ott a tűzoltás modern eszközeit tanulmányozza, aztán a szükséges és czélzerű felszerelési tárgyakat vegye jegyzékbe és a fővárosi tűzoltóság egyik vezető szakemberét a kulai tűzoltóság kiképzésére nyerve meg. Ezen megbízatásnak Zwipp György eleget is tett és már június 16-án az új tanítómester itt is volt Utri Ignác személyében. A tanítás reggel 4—6-ig, este 7—9 óráig egy hónapig tartott és bár ezért Utri Ignác úr osztr. ért. 140 frtokat kapott, az eredmény nem lehetett valami fényes, mert az 1878. jan. 24-én megtartott közgyűlésen az elnök a tanfolyamról így emlékezett meg: „A működő tűzoltók kielégítő előmenetelt tettek a szerencsétlenül választott tanítómester tanítása mellett, mivel ezen mester igen gyarló tanítási képzettséggel bírván, teljes eredményt nem érthettünk el.”

Az első felszerelésre a községi segélyen felül még 388 frttal fordítottak. Az állandó, fizetett őrség felállítását már ezen a közgyűlésen elhatározták. A tagok száma ekkor 18-cal szaporodott, úgy hogy mire az alapszabályok 1887. jun. 16-án némi módosításokkal jóváhagyva leérkeztek, az egyletnek 100-nál több működő tagja volt.

— **Vmegyei közgyűlés.** Bbodrog vmegye törvényhatósági bizottsága f. é. július 8-án Fernbach Károly főispán elnöklété alatt rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlésnek egyedüli tárgya a belügyminiszter intézkvénye volt, amellyel az 1907. évi megyei költségvetésnél 17000 K-val több megyei pótdadót állított be, mint amennyit a törvényhatóság megszavazott és a központi járás nélküli fősolgabírói állást és rendszeresített díjnoki állások megszüntetését rendeli el. A törvényhatóság ezen sérelmels intézkvény megváltoztatását feliratilag kérelmezi.

— **Eljegyzés.** Fränkel Sándor Óbecséről, eljegyzte Bácsfeketehegyen Schaffer Jolán kisaszonny Schaffer Mór leányát.

— **Halálozás.** Belyanszky Istvánné, Kula község egyik kedvelt női-varrónője, e hó 11-én hosszú betegeskedés után meghalt. Temetése e hó 12-én d. u. 4 órákor nagyszámú közönség és volt tanítványainak részvéte mellett ment végbe.

— **Öngyilkosság.** Eppler Márton torzsai lakos a múlt hét elején 12-ös számú flóbert-fegyverrel agyonlőtte magát. Tettének oka gyógyíthatatlan betegség.

— **A zombor-óbecsei vonaton** következő a menetrend július 8-tól:

ind. Zomborból	reg. 3.14	d. e. 7.51	d. u. 12.35
Kulán van	" 5.02	" 10.20	" 2.28
Verbászon van	" 5.27	" 11.03	" 2.49
Óbecsén van	" 7.14	d. u. 2.09	" 4.48

ind. Óbecséről	reg. 3.46	d. e. 9.10	d. u. 2.36
Verbászon van	" 5.22	" 11.16	" 4.13
Kulán van	" 6.02	d. u. 12.18	" 4.35
Zomborban van	" 7.50	" 3.15 este	6.33

— **Halálozás.** Oszivác községév. ref. lelkésze Tiefenthaler Fülöp e hó 3-án meghalt. A boldogult nem régen ülte meg 40 éves lelkészi jubileumát. A gyászba borult család iránt megyszerte nagy a részvét. Temetése Ó- és Ujczivác község osztatlan részvéte mellett e hó 5-én ment végbe.

— **Zombor-óbecsei vasut.** A zombor-óbecsei vasut turja-óbecsei vonalrészének megnyitása kedden ment végbe s így az egész 90 kilométer hosszúságú vasut, amelyet Pallós Ármán vállalkozó épített, a forgalom részére megnyit. A vasut létesítésével az érdekeltéknak az a régen óhajtott vágya, hogy Óbecse és környéke egyenes összeköttetést nyerjen Zomborral, a megye székhelyével, immár teljesült. Most már kívánatos lenne, ha az óbecsei Tisza-híd is mihamarább elkészülne, mert ez a híd felette megkönnyítené a Tisza balpartján fekvő vármegyéknek a Duna-Tisza közével

Ettől az időtől kezdve lassan bár, de biztosan haladt egyletünk a gyarapodás útján.

1878-ban már 830 frttal a következő évben ismét ugyanannyit fordítottak a felszerelésre és hogy e tekintetben a jelenlegi vezetőség is méltó utódja az elődöknek, azt hiszem, mivel sem bizonyíthatom erősebben és szebben, mint ha fölemlítem, hogy Dr. Ormay Kálmán úrnak, mihelyt az egylet vezetését átvette, első gondja volt az egylet felszerelésének kibővítése és a modern követelményeknek megfelelőbbé tétele. Az egylet vezetését azzal vette át, hogy a szertárt egy szép új tűzifecskendővel, toló- és tetőlétrákkal mintegy 4000 K értékben gyarapította.

Ez összeghez Kula községe is 800 K-val járult. Ez az ügybuzgóság, azt hiszem, nem szorul külön elismerésre vagy dicséretre.

Visszatérve az egylet múltjára, hogy unalmassá ne legyenek, most csak néhány statisztikai adat és az egylet történetében vezérszerepet vitt férfiak felsorolására szorítkozom.

Korbai Károly 1876-tól 1879. dec. 31-ig, — Városvi Károly 1880—1881. jan. 31-ig, — Schick Mátyás 1881 febr. 1-től 1884 febr. 17-ig, — Tóvisi Rác György 1884 febr. 18-tól 1888 május 10-ig — majd ismét 1892 febr. 28-tól 1898 jun. 9-ig, — Mezey Zsigmond 1888 május 10-től 1892 jan. 26-ig voltak az egylet főparancsnokai; 1904. április 19-től fogva pedig Dr. Ormay Kálmán tölti be e tisztséget.

Az alparancsnoki tisztséget, mint már említettem is, először Zwipp György 3 évig, utánna Schlagger Nándor 2^{1/2} évig, azután Kohlhammer Mihály, egyletünk jelenlegi tb. főparancsnoka és 30 éves tagja, — 1898 jun.

való forgalmát s egész Dél-Magyarország közlekedési viszonyait megjavítaná.

— **Beiratások a felső ipariskolában.** A bpesti m. kir. állami felső ipariskolában (VIII. ker., Népszínház-utca 8 sz.) a beiratás szeptember hó 1-ső napjától 4-ig a délelőtti órákban tartatik. Az intézetnek négy szakosztálya van u. m. a gépészeti, fémvasipari és faipari szakosztály. A beiratáshoz az újonnan belépő tanulók szülei, gyámjaik vagy rokonaik, esetleg azoknak igazolt, nagykoru meghatalmazottai kíséretében tartoznak jelentkezni. A fölvetelre először jelentkező tanulók tartoznak bemutatni az általuk elvégzett közép- vagy más iskolai osztályokról szóló bizonyítványukat s orvosi bizonyítványt.

— **A gazdák figyelmebe.** A mezőgazdasági törvény egy szakasza arról intézkedik, hogy vasutvonalak mentén miképp kell a learatott gabonát lerakni. A törvény szerint azon gabonáért, amelyet a vasutvonalától 100 méteren belül raktak össze, leégés esetén semminemű kártérítés nem jár. Figyelmeztetjük tehát a gazdákat, hogy a törvény ezen intézkedésére figyelemmel legyenek.

— **Leánynevelő intézet Zentán.** A mai nehéz szociális viszonyok mellett a leánygyermek szülői bizonyára örömmel veszik tudomásul Endrei Sománé (volt városi mérnök neje, okl. tanítónő) vállalkozását, a ki Zentán egy internátussal egybekötött leánynevelő tanintézetet létesített, ahol középiskolai kiváló tanárok vezetése mellett leánygimnáziumi, polgári és továbbképző magán tanfolyamra vétetnek fel leánynövendékek és azonkívül az internátus nyilvánossági joggal felruházott 6 elemi osztályt foglal magában. Az intézetben mérsékelt díjazásért családias, szeretetteljes bánásmód, vallás-erkölcsi nevelésben és kitünő ellátásban részesülnek a növendékek. Az internátus gyönyörű stílusban fölépített, kényelmes, tulajdonát képező magánépületben van elhelyezve. Tágas udvar, pompás kert, teniszpálya, vízvezeték és villanyvilágítás egészségügyi szempontból is alkalmassá és ajánlatossá teszik ezen internátust. Az igazgatóság kívánatra bárkinek is megküldi a bővebb felvilágosítást nyújtó prospektusokat és így minden szülő aki leánygyermekét jövőjéért, illetve szellemi és testi kiképzését csekélyebb anyagi áldozattal biztosítani óhajtja — forduljon bizalommal Endrei Sománé leánynevelő intézetéhez Zentán. 1-3

9-től pedig Cséber János tölti be nagy szakképzettséggel, buzgalommal és kiváló tapintatossággal.

A lefolyt 30 év alatt az egylet több mint 300 tüzesetnél működött közre, mintegy 250 gyakorlatot tartott, a téli évszakban minden évben 12—15 estére terjedő elméleti tanfolyamot tartott és emellett minden ünnepélyes alkalommal a rend fentartása, vagy az ünnepély fényének emelése érdekében testületileg vett részt.

Egyletünk 30 éves története tehát, amit e főbb vonásokban megrajzolt eseményekből is kitünik, elég változatos, eseménydús és tanulságos.

Elismerés és hála legyen érte azon lelkes férfiaknak, akik a nemes eszme szolgálatában állottak, a kezdet nehézségeit lelkesedésükkel és egyszerűségükkel sikeresen leküzdötték és az egylet fundamentumát oly szilárdan megfektették, hogy az 30 éves fennállása után még erőteljesebb, még szilárdabban áll és még hatalmasabban érezhető létezését fontos társadalmi misszióját.

Elismerés és köszönet Kula község vezetőségének és közönségének azon szíves pártolásáért, erkölcsi és anyagi támogatásáért, melyben e szerény egyletet, annak zajtalanul, de biztos kézzel működő vezetőségét mindig részesítette és üdv az igen tiszt. vendégeknek, akik e jubiláris ünnepünk fényét szíves részvételükkel emelni és a tűzoltónévnek erkölcsi súlyt kölcsönözni szíveskedtek.

És most Kedves Bajtársak, neki a másik 30 éves jubileumnak! Adja Isten, hogy ezt is megérhessük!

Csajági B.

— **Kimutatás.** A kulai önk. Tűzoltóegylet jubileuma és zászlószentelése alkalmával a zászlószegeket megváltották és nagylelkű adakozásaikkal az egylet humanus céljait támogatni kegyeskedtek: Dr. Ormay Kálmán, Kula 120 k. Mezey Zsigmond, Kula, Dr. Maximovits Milán, Eszék, Dr. Ormay Kálmán, Kula 100-100 k. — Tóvisi Rácz György, Kula, Gróf Zichy Nep. János, Topolya 50-50 k. — Duna Biztosító Társaság Bpest, Dudás Fábrián mérnök, Kula 40 k. — Városvy Károly, Budapest, Wighart Lipót, Kula, Bárány Vojnits István, Szabadka 30-30 k. — Ipartestület, Kula, Kulai takaré- és hitelintézet r. t. 25-25 kor. — Dr. Balogh Ernő, Zombor, Első Magyar Általános Biztosító Társaság, Bpest, Heincz Nándor, Kula, Dr. Hoffmann Károly, Kalocsa, Fernbach Károly, Zombor, Kleiner Lajos, Kalocsa, Kovalszky Lajos, Ujverbász, Lebach Péter, Cservenka, Lollok Alajos, Regőce, Mladoniczky Vince, Kula, Dr. Molnár Károly, Zombor, Önk. Tűzoltóegylet, Bácsföldvár, Dr. Récsei Ede, Kula, Dr. Schmidt Oszkár, Melykut, Városvy Gyula, Kalocsa, Vicsek Mihály, Kula, Voiksverein, Kula, Zwipp Ferencz, Kula 20-20 k. — Knefely Nándor, Kula 15 k. — Dr. Ambrozovits Lajos, Baja, Bach János, Szilberek, Dr. Balog Dezső, Överbász, Beck Jakab, Kula, Bezeredy István, Szabadka, Boberity Milán, Kula, Borovszky Ferenc, Cservenka, Dr. Czirák Gábor, Topolya, Császár Peter, Topolya, Csírszka Konrád, Bezdán, Dr. Deák Bela, Kula, Diener János, Zombor, Ditzgen Imre fiai, Ujvidék, Eimann Károly, Ujzivat, Ertl István, Bács, Dr. Hajdu Dezső, Zenta, Dr. Hamel Nándor, Cservenka, Dr. Hilkene Lajos, Kula, Hilkene Keresztély, Ujverbász, Hipp Dezső, Palánka, Hirschl Manó, Ujverbász, Dr. Holländer Dávid, Kula, Honig Zsigmond, Szabadka, Horovitz D. L., Palánka, Horváth Mihály pénzes, Kula, Dr. Gál Dezső, Bezdán, Dr. Göttche Frigyes, Kula, Guba József, Topolya, Fáth Miklós, Kula, Fuchs Károly, Cservenka, Fratricsevits János, Kishegyes, Famler G. Adolf, Torzsa, Főgymn. Tanárikar, Baja, Imhof János, Kula, Iparoskőr, Kula, Iparosok Önszervező Szövetkezte, Kula, Dr. Jeszenszky Béla, Temerin, Kanyó József, Kula, Kiss Gyula, Överbász, Kleiner Nándor, Zombor, Koch Bernát, Topolya, Korbai Pál, Kiskér, Dr. König Soma, Krist Béla, Kugler Béla, Kulai Dalarda, Lederer Gustav, Lenc Vendel, Löwi Adolf, Kula, Löbl Rudolf, Torzsa, Lehrer Alfréd, Apatin, Maár József, Militics, Mály László, Kula, dr. Manheim Ármán, Topolya, Márton István, Béla major, Mayer József, Apatin, Merkl Adam, Ószivác, Dr. Molnár Gyula, Bpest, Müller Béla, Zombor, Martin József, Szentfűlöp, Nagy István, Kula, Nepkőr, Kula, Dr. Ott Ferenc, Kula, Önk. Tűzoltóegylet Apatin, Bácsföldvár, Bács, Bezdán, Cservenka, Dárda, Kishegyes, Nagylak, Óbecse, Ószivác, Paripás, Szabadka, Székesfehérvár, Szombathely, Szond, Temesrékás, Topolya, Törökbecse, Ujvidék, Ujverbász, Zenta, Zombor, Zombolya, Polgári Olvasóegylet, Kula, Pollák Jakab, Kula, Raile Károly, Kula, Rockenstein József, Kula, Scultéthy Ferencz, Zombor, Seidl Nándor, Ujverbász, Stolic Henrik, Kula, Stolic Károly, Kula, Sztojkovits György, Szabadka, Dr. Strasser Lajos, Zombor, Sztrilich Béla, Kula, Sigmund Göntér, Ósoové, Dr. Scherer János, Bácsfeketehégy, Schik Mátyás, Sлагetter László, Dr. Schneider Károly, Kula, Schuch Gyula, Schuch Károly Ujverbász, Szemző Gyula, Ursztiván, Gróf Széchényi Emil, Vajszka, dr. Széchényi Tamas, Zsabya, Tessényi Béla, Kula, Dr. Tessényi Pál, Torzsa, Turnovszky Resző, Bácsordas, Vály Endre, Temesrékás, Wighart Ede, Wighart Ernő, Kula, Wagner G. Adolf, Wagner György, Ujverbász, Zabik László, Zombor, Zányi Béla, Kula, Zwipp Rezső, Törökbecse 10-10 kor. — Elesánszki István, Kula 7 kor. — Diener Ottó, Horvát János pénzes, Gerber Károly, Mudrák Rudolf, Mutsch Henrik, Stein Bertalan, Kula, Dr. Nyiratty János, Baja, Seidl István, Péklapuszta, Dr. Simonovits Vilmos, Bácskeresztur, Smidt Henrik, Pékla-p., Schwarc Péter, Szabadka, Szemző Károly, Hódság, Szendlbach János, Kerény, Schmidt Jakab,

Ábel Miklós, Andráska Mátyás, Becherer Ferenc, Berkovits Márk, Berkovits Rezső, Bujnik János, Bischof Ferenc, Kula, Becker Ferenc, Apatin, Berzenkovits Péter, Bácsujtalu, Blum Salamon, Ujverbász, Ceisel Aladár, Csajági Bernát, Cséber János, Kula, Csaszny Lajos, Cservenka, Csepesányi István, Ujverbász, Derkovits Ferenc, Kula, Dömötör Pál, Zombor, Eremit János, Kula, Első kulai gőzmalom, Harr Samu, Kölpény, Hak Vilmos, Hahn Bálint, Hahn Ferenc, Hahn József, Hokstok György, Hrubí Sándor, Kula, dr. Hanig György, Bács, Hüttenberger Károly, Torzsa, Grád Ignác, Szabadka, Gutwein László, Torzsa, Gusman Izsó, Gerber József, Kula, Gymn. Tanári-kar, Ujverbász, Fekete Endre, Topolya, Fuchs Lajos, Fuhrmann Lajos, Fürst Adolf, Kula, Főgymn. Tanári kar, Zenta, Dr. Ilg Ede, Joekl Lajos, Palánka, Jakob Ferenc, Juhász Dezső, Juhász György, Juhász István, Jurszig Vencel, Kula, Juhász Sándor, Kucora, Jozsimovits Milenkó, Titel, Kesmárky Géza, Sztfűlöp, Kardos J., Kirilovits Izidor, Kleiner József, Klingvart Mátyás, Kocsis József, Kohlhammer Mihály, Koller László, Kosa György, Ifj. Kovács Sándor, Kovács Mihály, Krämer Bálint, Krämer Márton, Krausz Samu, Kula, Koller Dezső, Baja, Korbai Dezső, Sztfűlöp, Kottler Ottó, Bulkesz, Kozma Dezső, Bfeketehégy, Limbek Pál, Kishegyes, Löbl Károly, Torzsa, Leszkovác János, Milla Antal, Munka Károly, Mutsch József, Kula, Markus József, Cservenka, Dr. Munk Adolf, Ujverbász, Mayer János, Apatin, Nagy A. József, Kula, Odry Lajos, Kuczora, Önkéntes Tűzoltóegylet Baja, Bácsordas, Franzfeld, Küllöd, Lőcse, Szarvas, Doroszló, Szegő József, Kula, Székely Sándor, Ujverbász, Szikes Ignác, Bfeketehégy, Szigehy István, Zombor, Payerle Nándor, Palánka, Prokecz Elek, Topolya, Puhalák Gáspár, Puhalák Mátyás, Rack Péter, Radich Aladár, Kula, Rakita László, Ószivác, Rémay Antal, Kula, Dr. Ritter Gyula, Topolya, Dr. Róth Leo, Palánka, Rumbach Lajos, Hódság, Rumbach Mihály, Bácsordas, Dr. Sommer Antal, Palánka, Spiller István, Apatin, Spiller Rezső, Kula, Dr. Steinmetz Lajos, Palánka, Steigmár János, Cservenka, Schmidtutz József, Schveerer József, Kula, Szakácsy Sándor, Kucora, Trebitser Károly, Trebitser Sándor, Treuer György, Treuer József, Trefon Béla, Kula, Thoman István, Bpest, Turnovszky Sándor, Szentfűlöp, Varga Károly, Kula, Vidákovits Mihály, Kishegyes, Vukadinovits Zsárkó, Kula, Dr. Wagner Frigyes, Ujverbász, Wilpert Jakab, Apatin, Willmann Mátyás, Hódság, Zeiss Károly, Nagykikinda 5-5 koránat. — Arnold Károly, Bácskeresztur, Ifju Abel József, Kula, Blantz József, Kula, Deutsch M. H., Hampel Endre, Kula, Halász Gyula, Zombor, Fejes István, Juhász József, Kula, Mayer József, Bpest, Mehr József, Dr. Martiss Imre, Podola Nándor, Kula, Popovits István, Zombor, Popovits István, Ószivác, Sinay Károly, Schmidt István, Kula, Dr. Schön Mór, Dunabököny, Trebitser Endre, Váry Endre, Kula, Gaits Béla, Doroszló, Mátéffy Imre, Milutinovits Boskó, Nagy János földbirtokos, Neszt Rezső, Kula, Önk. Tűzoltóegylet, Szentendre, Polich Simon, Kula, Polg. leányiskolai tanárikar, Ujverbász, Reidl János, Kucora, Szemző Antal, Varga Károly gépész, Kula 3-3 kor. — Baumann Antal, Grigorievits János, Kula, Faller Alajos, Vperöd, Magrissó Albert, Manhold Kálmán, Manhold Pál, Kula, Önk. Tűzoltóegylet, Módos, Polgári fiúiskolai Tanárikar, Titel, Sagmeister Gyula, Szabadka, Dr. Sauer Károly, Veperöd, Szakácsy Árpád, Szegedi József, Kula, Szentiványi Gyula, Bács, Várad Gyula, Zucker Adolf, Kula 2-2 kor. — Fogadják a szép és nemes ügyért lelkesülő, áldozatkész és bőkezű adakozók ez uton a kulai önk. tűzoltóegylet hálás köszönetét. Köszönetét tolmácsolja egyben az egylet parancsnoksága Trebitser Károly urnak, aki az egylet jelzőtábláit díjtalanul készítette el; Kirilovits és Jakobb uraknak, akik a zászlószenteléshez felállított tribün díszítéséhez a nemzetiszínű traperiákat bocsájtották, az egylet rendelkezésére, Szakácsy Árpád urnak a tűzijáték ügyes rendezéséért, végül Manhold Kálmán urnak a díszgyakorlat betanításáért. Itt említjük föl, hogy a zászló-

szegek folytatólagos beverése vasárnap (16-án) d. u. 3 órakor fog a közsegháza udvarán megtartatni és az egylet parancsnoksága ez uton is fölkeri mindazokat, akik a szögeket maguk akarják a zászló nyelébe verni, hogy a jelzett időben és helyen megjelenni sziveskedjenek.

— **Kitüntetéit gyáros cég.** A Nemzetközi Sütőipari Kiállítás az „Alexin” zsírműveknek növényzsírgyártmányai egészen kiváló minőségéért a legnagyobb kitüntetést a „Grand-Prix”-t ítélte oda. Jól esik nekünk e kitüntetés, mert újabb bizonyossága annak, hogy a magyar töke és szakertelem nem marad hátra a külföld mögött, valamint az „Alexin” és „Kalács-Alexin” híre is már a haza határain túl is ismeretes és tiszteletet szerez a magyar iparnak. A kiállítás megnyitásakor József főherceg és Augusta főhercegnő ő fenségeik is legmagasabb elismeréssel nyilatkoztak az „Alexin”-ről. Az „Alexin” zsírművek tulajdonosa dr. Schmidt és Tsa cég Bpest. Gyár: Budafok.

— **A katonák új kenyere.** A közös hadügyminisztérium elemező osztálya már huzamosabb ideje újfajta kenyér készítését tervezi. Mivel a kenyér tápláló ereje nemcsak a mindennapi kenyéradag nagyságától, hanem izletességétől is függ, továbbá, mivel tudományos alapon kimutatták, hogy a fehérebb korpamentes kenyér hatása az emberi szervezetre egészségesebb, mint a fekete kenyér, a hadügyminister az eddigi kenyér helyett jobb minőségű, izletesebb kenyér készítését rendelte el. Egvelőre csak a bécsi és zlocovi katonai élelmező raktárban végeznek próbát. Tiszta rozsliszt helyett a kenyeret kevert lisztből sütik. Összekevernek egyenlő mennyiségű roz- és búzalisztet husz százalék korpakivonattal és száz kgr. liszthez másfél kilogramm sőt s egynegyed kilogramm köménymagot vesznek. Az új kenyér drágább a régivel, de tápláló ereje nagyobb, ezért az eddigi napi nyolczszáznegyven gr. helyett a katonák az új kenyérből naponta hétszáz grammot kap. A bécsi és zlocovi élelmező raktár sütötte kenyeret a bécsi, zlocovi és rzeszovi helyőrség legénységének adják s ha az új kenyér bevalik, a hadügyminister az ősszel az egész hadsereg élelmezésére ezt a kenyeret rendeli.

— **A bajai milliós nyeremény.** A bajai bank vizontagságos sorsu főnyereményének ügyében most újból érdekes fordulat állott be. A mint ismeretes, Ekkert Antal bajai kertész magának mondja a milliót s azt állítja, hogy a bank tisztviselői csalárd uton fosztották meg a milliós nyert sorjegyétől. Forró Felix dr. budapesti ügyvéd útján följelentést tett a bank tisztviselői, különösen Wagner Sándor könyvvezető ellen, de a szabadkai ügyész nem vállalta el a vád képviselését azzal a megokolással, hogy a további eljárástól bizonyíték hiányában eredmény nem remélhető. Az ügyész e határozata ellen az ügyvéd a szegedi főügyészhez folyamodott. Flaschner Ferenc szegedi főügyész-helyettes a szabadkai királyi ügyész határozatát megváltoztatta és az ügyest a vád elvállalására utasította. A vádindítvány folytán a szabadkai törvényszék vizsgálóbírája, illetve vádtanácsa elrendelte a bank könyvelője, Wagner Sándor ellen a vizsgálatot hivatalból üldözendő magánokirathamisítás és család büntettének gyanuja miatt. Ugy a főügyésznek, mint a vádtanácsnak a határozatát titokban tartották, úgy hogy azokról előzetesen senki sem tudott. Costan Miklós dr. vizsgálóbíró Bajára érkezett, megjelent a Bajai kereskedelmi iparbankban és lefoglalta a banknak összes ez ügyre vonatkozó üzleti könyveit.

— **Üri-, női- és gyermek-cipők** első-rangu gyártmány, nagy választékban, Kardos J.-nél Kulán.

Gabona árak: Budapesten:

Buza október	—	11.43
Zab	—	8.05
Tengeri július	—	6.10
	Kulán:	
Buza	—	10.—
Zab	—	7.—
Tengeri	—	5.20

Árverési hirdetmény.

Bácskeresztúr község előljárósága részéről közhírré tétetik, miszerint a község mint erkölcsi testület tulajdonát képező *vadászati jog* az 1883. XX. tc 3. §. alapján Bkeresztúr község tanácstermében *f. é. augusztus 2-án* d. e. 8 órakor tartandó nyilvános árverésen 1908. január 1-től 1913. decemb. 31-ig terjedő időszakra vagyis 6 évre a legelőbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 1 évre 140 K. Az árverési feltétel a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt bármikor betekinthezők. Bkeresztúr, 1907. jul. 8.

Előljáróság

Árverési hirdetmény.

Alulírott községi előljáróság közhírré teszi, miszerint a község tulajdonát képező *nagyvendéglő épület*, mely áll 2 lakó-, 3 korcsmai-szoba, egy 13/7 méteres táncsterem, konyha, kamara, istálló, mosókonyha, pince és fedett tekepályából, 1908. január 1-től 1910. dec. 31-ig terjedő 3 évre *f. é. augusztus 2-án* d. e. 8 órakor nyilvános árverésen haszonbérbe fog adatni. Zárt ajánlatok elfogadhatnak. Kikiáltási ár 1901 K.

Az árverési feltételek a jegyzői irodában bármikor megtekinthetők.

Bkeresztúr, 1907. jul. 8.

Előljáróság

Pályázati hirdetmény.

Bácskeresztúr községben lemondás folytán üresedésbe jött és évi 610 K-val javadalmazott *írnok-végrehajtói* állásra *f. é. július 22-iki* határidővel pályázatot hirdetnek.

Felhívom ennél fogva pályázni óhajtókat, hogy minősítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket a fenti határidőig hozzám nyújtsák be.

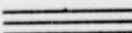
A választás kitézése iránt külön fogok intézkedni.

Kula, 1907. július 6.

Sztrellich, főszolgabíró

BIRTOKEMLADÁSI HIRDETMÉNY.

Bácsalmás határában fekvő s Gróf Teleki Józsefné tulajdonát képező uradalomból mintegy

2100 holdnyi birtokrész,

— első osztályú fekete szántó föld, — melyben körülbelül 300 holdnyi kaszáló foglaltatik, szabad kézből, kisebb-nagyobb parcellákban eladó. — Venni szándékozók forduljanak alulírotthoz.

Bácsalmás, 1907. július 12.

Szommer József,
jegyző**Pályázati hirdetmény.**

Bácskeresztúr községében üresedésben lévő *egy gyalogrendőri* állásra pályázatot hirdetünk.

Fizetés utólagos havi részletekben évi 600 K. A ruházatot a rendőr maga tartozik beszerezni.

Pályázati kérvények *f. é. jul. 27-ig* az előljáróságnál nyújtandók be.

Bácskeresztúr, 1907. július 5.

Előljáróság.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Bhodrog vmegye törvényhatósági bizottsága 1907. június 26-án kelt 23935. alisp. 1672. jkv. számú véghatározatával egy *új község ház* építését engedélyezte.

A község háza építési munkálatainak költségvetésileg megállapított költség főösszege 48517 K. 21 fill.

A fentemlített munkálatok kivételének biztosítása céljából **1907. július 25-én** d. u. 3 órájára Boldogasszonyfalva község háza tanácstermében tartandó zárt ajánlati versenyárgyalás hirdetettik.

A versenyezni óhajtok felhívtnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat (az ajánlati költségvetéssel együtt) a kitűzött nap d. u. 2 órájáig az alulírott községi előljárósághoz annyival inkább adják be, mert a később érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 10 %-ának megfelelő bánatpénz vagy készpénzben avagy óvadékképes papírban vagy a bánatpénznek az állampénztárnál, adóhivataloknál történt letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó.

Ajánlatokat csakis okleveles építészek tehetnek illetve az ajánlatok olyanoktól fogadhatnak el.

A műszaki tervek és részletes árlejtési feltételek a község jegyzői irodában a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

A munka odaitélése a községi tanács illetve a községi képviselőtestület jogát képezi.

Boldogasszonyfalva, 1907. július 10.

Vukov Jakab
jegyzőPopity Maxim
1-2
bíró**ÚJ INTERNÁTUS ZOMBORBAN.**

A t. szülők értesítetnek, hogy egy új nevelőintézet létesült

„ZOMBORI DEÁK-OTTHON“

cím alatt, amelyben egy főgimnáziumi és egy kereskedelmi iskolai tanár gyakorolja az állandó felügyeletet s a kik az internátusban benn is laknak.

Felvétetnek gimnáziumi, felsőkereskedelmi és elemi iskolai növendékek korlátolt számban.

Havi teljes ellátás 40 K

Prospectussal kívánatra készséggel szolgál

Dr. PÓLAY VILMOS

az internátus igazgatója Zomborban

MÜHLE VILMOS

cs. és kir. udvari szállító

.. Temesvár ..

Sürgőncím

»Virágtelep Temesvár«

Tárbeszélő 10 sz.

Pályázati hirdetmény.

Kula községben üresedésben lévő *két gyalogrendőri* állásra pályázat hirdettetik.

Felhívtnak a pályázni óhajtok hogy kellően felszerelt kérvényeiket alulírott előljáróságnál *f. évi július hó 15-ig* nyújtsák be.

Évi fizetés 600 K, ruhaátlalány 60 K és lakbér 70 K.

A felszerelést a község adja.

Kula, 1907. június 21.

Községi előljáróság

Árverési hirdetményi kivonat.

A kulai kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Kratz Adám újverbázi lakos végrehajtónak **Schok János** újverbázi lakos végrehajtást szenvedő elleni 400 korona tőkeköv. és járul. iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. tszék a kulai kir. bíróság területén levő az újverbázi 575 sz. betétben Al 1-2 sorsz. a. Schock és neje Kratz Dorottya közös tulajdonául felvett 449 2-b. hrsz. 45 □-öl területű udvar és 449 2-a. hrsz. 215 ö. i. sz. 88 □-öl területű házra, az 1881. LIX t. c. 156 §-a alapján együttesen és egészben 800 K ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fenneb megjelölt ingatlanra **1907. évi augusztus 9-én délután 3 órakor** Újverbász község házához megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át vagyis 80 koronát készpénzben, avagy az 1881 LX tc 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1. 3333 sz. a. kelt igazságügy-ministeri rendelet 8 §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX tc 170 § értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kulán a kir. bíróság mint tkvi hatóságnál 1907. május 28.

Dr. MARTISS, kir. aljbíró.

ELADÓ BIRTOK

Somogy megyében, a szigetvári járásban **482 kat. hold** nagyságú *birtok* sürgősen eladó. További felvilágosítást ad **Dr. Parragh Antal ügyvéd Pécsett.** 1-3

TÜZIFA

Tisztelettel értesítem a n. é. foggyasztó közönséget, hogy nagyobb mennyiségű csupa első osztályu

■ **cser- és bükk-tüzfát** ■ *vásároltam; a szállításuk már most kezdődik és Waggon-számra a legolcsóbb ár mellett nálam kapható*

DEUTSCH M. H. Kula.

Bármely vidékre szavatolás mellett szállítja:

A legszebb és legdívatosabb Csokrok és Kosszorúkat

üde élő virágokból, a legjobb kivitelben.

Menyegzői és alkalmi csokrokat Ünnepélyi és gyász-kosszorúkat

Sürgős megrendeléseket táviratilag kérem.

A Monarchia legnagyobb virágzállítója.